

Merknader til høringsnotat om forslag til endring i riksarkivarens forskrift

Vi ønsker å komme med følgende merknader til Arkivverkets forslag til endringer i riksarkivarens forskrift datert 11.05.21, og da fortrinnsvis forslag til endring i kapittel 8, hvor det foreslås å frita Arkivverket fra å følge OAIS-standarden som et digitalt depot.

Innledningsvis er det verdt å bemerke at OAIS er som kjent definert som en ISO -standard ISO14721. TRAC har blitt erstattet av ISO16363 og bør derfor betraktes som en erstatning.

OAIS -referansemodellen er på ingen måte perfekt, men det finnes ingen klare, internasjonale alternativer i dag. På et felt som langtidsbevaring bør det være naturlig å ha et internasjonalt perspektiv, for å kunne trekke på den nyeste og beste kunnskapen som finnes globalt. Fordelene med en vanlig referansemodell, vedtatt av arkiver over hele verden, er:

- Felles terminologi som dekker digitale bevaringskonsepter
- Felles referansepunkt: Mulig å sammenligne og diskutere forskjellige tilnærminger
- Delt referanse til digitale depot komponenter
- Felles opplæring og kunnskapsutveksling

Referansemodellen definerer begreper - ikke standarder. Dette innebærer at den er uavhengig av spesifikke teknologier eller implementeringer. Med dette i bakhodet forstår vi ikke argumentet om at "ny teknologi" gjør referansemodellen foreldet. Det er mye rom for å manøvrere og implementere ny teknologi og løsninger innenfor referansemodellrammen.

OAIS og TRAC (ISO 16363) pålegger heller ikke spesifikke teknologier for implementering, så Arkivverket bør forklare nærmere hvorfor disse standardene blir sett på som hindringer for teknologiske endringer. Standardene har også et langt bredere perspektiv enn teknologi, og vi håper at eventuelle erstatninger vil ha et vel så bredt perspektiv.

I høringsutspillet foreslås det å frigjøre Arkivverket fra internasjonale anerkjente standarder, men uten at det er tydelig at det foreligger noen alternativer. Hvis OAIS -kravet faller bort, hva er alternativene? Vil Arkivverket utvikle sin egen tilpassede referansemodell? Hvor bærekraftig er dette i lengden?

Det synes at man anerkjenner verdien i å ha standarder som gjelder for alle, men samtidig ser et behov for å frigjøre seg fra dem. I de fleste miljøer vil ikke bruk av standarder for å sikre kvaliteten på en gitt produksjonstjeneste begrense noens frihet til å forske på og utvikle alternativer. Vi mener at produsentene av arkivmateriale bør ha rett til å forvente de samme standardene for langsiktig bevaring fra regionale og

nasjonale arkiv. Eventuelle endringer i overholdelse av standarder bør undersøkes og forslag fremsettes før infrastruktur, prosedyrer og ledelse endres.

PiqI, er som Arkivverket, engasjert i eArk- (eArchiving) prosjektet og arbeidet til eArk-konsortiet er basert på OAIS/ISO14721 som det eneste tilgjengelige rammeverket for å lage et langsiktig arkiv. Det hadde vært foretrukket å se Arkivverket arbeide med eArk -konsortiet for å komme med forslag til endringer i ISO14721 istedenfor å forlate det.

PiqI sin anbefaling er å beholde OAIS som et krav og fortsette å utvikle seg og operere innenfor denne referansemodellen.

På vegne av PiqI/

Bendik Bryde

Business Development Manager

bendik.bryde@piqi.com

+47 465 48 623